

ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

16

Ἁγίου Ἰωάννου
τοῦ Χρυσοστόμου

«ΕΙΣ ΕΥΤΡΟΠΙΟΝ»

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ
ΩΡΩΠΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Πρόλογος

ΟΙ ΔΥΟ λόγοι «Εἰς Εὐτρόπιον» τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (354-407) εἶναι ἀναμφισβήτητα ἀπό τὰ πιό ἀντιπροσωπευτικά δείγματα τόσο τῆς ρητορικῆς δεινότητος ὅσο καί τῆς ποιμαντικῆς δεξιοτεχνίας τοῦ μεγάλου ἱεράρχη.

Ἀλλά ποιός ἦταν ὁ Εὐτρόπιος; Ἕνας εὐφυῆς καί πανοῦργος ἀυλικός, πού εἶχε κατορθώσει μέ τέχνασμα νά δώσει ὡς σύζυγο στόν τότε αὐτοκράτορα Ἀρκάδιο (395-408) τήν Εὐδοξία, πανέμορφη κόρη στρατιωτικοῦ. Κερδίζοντας ἔτσι τήν εὐνοία τῆς νεαρῆς αὐτοκράτειρας, ἀναρριχήθηκε στήν ἐξουσία καί σύντομα ἔγινε πρωθυπουργός. Πανίσχυρος καί ἀσύδοτος καθὼς ἦταν, χρησιμοποιοῦσε ἀδίσταχτα κάθε μέσο γιά νά ἱκανοποιεῖ τήν ἀχαλίνωτη φιλοδοξία καί καί τήν ἀκόρεστη πλεονεξία του. Ὁ λαός τόν μισοῦσε καί ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἀσκοῦσε δριμύτατο ἔλεγχο τῶν παρανομιῶν καί τῶν ἐγκλημάτων του.

Ἕνα ἀπό τὰ μέτρα πού εἶχε πάρει ὁ Εὐτρόπιος γιά τήν ἐξόντωση τῶν πολιτικῶν του ἀντιπάλων ἦταν καί ἡ κατάργηση τοῦ ἀσύλου τῶν ναῶν. Οἱ ὀ-

δυνηρές συνέπειες όμως αὐτοῦ τοῦ μέτρου –τί τραγική εἰρωνεία!– ἐπληξάν πρῶτα τόν ἴδιο. Γιατί σύντομα τά πράγματα πῆραν ἄλλη τροπή.

Τό 399, ἀφοῦ τό ποτήρι τῆς λαϊκῆς ἀγανακτήσεως ξεχείλισε, ὁ Ἀρκάδιος, μέ ἀποφασιστική ἐπέμβαση τοῦ στρατοῦ, ἀποφάσισε τήν καθάραιση τοῦ ἄνομου πρωθυπουργοῦ, πού ἐγκαταλείφθηκε ἀμέσως ἀπ’ ὄλους. Κυνηγημένος ἀπό τόν μανιασμένο ὄχλο, πού διψοῦσε γιά ἐκδίκηση, καί βλέποντας νά κινδυνεύει ἄμεσα ἡ ζωή του, κατέφυγε στό νάό τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων καί γαντζώθηκε ἔντρομος στήν ἀγία Τράπεζα.

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἰωάννης, ἀφοῦ μέ παρέμβασή του στόν αὐτοκράτορα ἐξασφάλισε τό δικαίωμα τῆς ἀσυλίας, ἀνέβηκε στόν ἄμβωνα τοῦ ναοῦ καί ἐκφώνησε τόν πρῶτο «*Εἰς Εὐτρόπιον*» λόγο του, μέ τόν ὁποῖο κατόρθωσε νά τιθασεύσει τήν παραφορά τοῦ λαοῦ καί νά σώσει τή ζωή τοῦ ἐκπτωτου ἀξιωματοῦχοῦ.

Λίγες μέρες ἀργότερα ὁ Εὐτρόπιος προσπάθησε νά φύγει ἀπό τήν Κωνσταντινούπολη. Τό πλῆθος τόν ἀναγνώρισε καί τόν συνέλαβε. Παίρνοντας ἀφορμή ἀπ’ αὐτό τό γεγονός, ὁ ἅγιος ἱεράρχης ἐκφώνησε τόν δεύτερο «*Εἰς Εὐτρόπιον*» λόγο του.

Τά ἀποσπάσματα τῶν δύο λόγων πού ἀκολουθοῦν σέ ἐλεύθερη ἀπόδοση ἐπικεντρώνονται σέ τρία θέματα: α) τήν ἀκατάβλητη δύναμη τῆς Ἐκκλησίας, πού εἶναι τό ἀσφαλές καταφύγιο ὄλων, β) τή ματαιότητα τῆς παρούσης ζωῆς καί γ) τό πνεῦμα τῆς ἀγωνιστικότητος καί αὐτοθυσίας πού πρέπει νά διακρίνει τόν ἐπίσκοπο σέ κάθε ἐκκλησιαστικό ζήτημα, ἔστω καί δευτερεῦον.

«Εἰς Εὐτρόπιον»

Α΄

ΠΑΝΤΟΤΕ, μὰ ἰδιαίτερα τώρα, εἶναι κατάλληλη ἡ στιγμή γιά νά ποῦμε: «Ὅλα εἶναι μάταια, ματαιότητα καί πάλι ματαιότητα» (Ἐκκλ. 1:2).

Ποῦ τώρα ἡ λαμπρή ἀρχοντική στολή; Ποῦ οἱ κρότοι καί οἱ χοροί καί οἱ συγκεντρώσεις; Ποῦ οἱ ἐπευφημίες στά ἵπποδρόμια καί οἱ κολακεῖες τῶν θεατῶν; Ὅλα ἔφυγαν. Φύσηξε ξαφνικά ἀέρας, ἔριξε τά φύλλα κι ἔδειξε τό δέντρο γυμνό, νά σαλεύεται σύγκορμο καί νά κινδυνεύει νά ξεριζωθεῖ.

Ποῦ τώρα οἱ ἐπίπλαστοι φίλοι; Ποῦ τά γλέντια; Ποῦ ἡ συμμορία τῶν παρασίτων; Ποῦ τά καλύτερα κρασιά, πού χύνονταν ὀλοήμερα, καί οἱ ποικίλες τέχνες τῶν μαγείρων; Ποῦ οἱ γλυκόλογοι κι ἐξυπηρετικοί δουλόφρονες;

Νύχτα ἦταν ὅλα κι ὄνειρο. Καί μόλις ξημέρωσε, ἐξαφανίστηκαν. Ἄνθη ἦταν ἐαρινά καί μαράθηκαν. Σκιά ἦταν καί πέρασε. Καπνός ἦταν καί διαλύθηκε. Σαπουνόφουσκα ἦταν κι ἔσκασε. Ἀράχνη ἦταν κι ἔσπασε. Νά γιατί πάντα καταλήγουμε στό συμπέρασμα: «Ὅλα εἶναι μάταια, ματαιότητα καί πάλι ματαιότητα».

Δέν σοῦ ἔλεγα συχνά-πυκνά, Εὐτρόπιε, πώς εἶναι δραπέτης ὁ πλοῦτος; Ἐσύ ὅμως δέν μέ ἀνεχόσουν. Δέν σοῦ ἔλεγα πώς εἶναι ἀχάριστος δοῦλος; Νά πού τό ἀπέδειξαν τά πράγματα.

Ἦταν ἐσύ μοῦ ἔκανες ἐπανειλημμένες παρατηρήσεις, ἐπειδή ἔλεγα τήν ἀλήθεια, δέν σέ βεβαίωνα πώς σ' ἀγαποῦσα περισσότερο ἀπό τούς κόλακες; Ἦν ὑπέφερες τά δῆθεν τραύματά μου, δέν θά σοῦ προκαλοῦσαν τά προσποιητά φιλήματα ἐκείνων τοῦτον τόν ὄλεθρο. Οἱ πληγές ἀπό μένα προξενοῦν ὑγεία, ἐνῶ τά δικά τους φιλήματα σοῦ χάλκεψαν ἀρρώστια ἀνίατη.

Ποῦ εἶναι τώρα οἱ κεραστές σου; Ποῦ ὅσοι σοῦ ἔπλεκαν μύρια ἐγκώμια; Χάθηκαν, ἀρνήθηκαν τή φιλία, κοιτάζουν νά ἐξασφαλίσουν τόν ἑαυτό τους.

Ἄλλά δέν φερνόμαστε ἔτσι ἐμεῖς. Δέν σ' ἐγκαταλείπαμε, ὅταν θύμωνες. Καί τώρα πού ἔπεσες, σέ περιμαζεύουμε καί σέ συντρέχουμε.

Ἡ Ἐκκλησία, πού τήν πολέμησες, ἄνοιξε τήν ἀγκαλιά της καί σέ δέχτηκε. Ἀντίθετα, τά θέατρα πού ὑποστήριζες, αὐτά πού γιά χάρη τους ἀγανακτοῦσες καί τά ἔβαζες μαζί μας, σέ πρόδωσαν καί σέ καταβαράθρωσαν. Ἐμεῖς ποτέ δέν πάψαμε νά σέ προειδοποιοῦμε: “Τί κάνεις; Ἔτσι πού πολεμᾷς τήν Ἐκκλησία, βαδίζεις στήν καταστροφή!”. Μά δέν ἔδινες σημασία... Καί οἱ μέν ἵπποδρομίες ἐξανέμισαν τόν πλοῦτο σου καί ἀκόνισαν τό ξίφος ἐναντίον σου· ἡ Ἐκκλησία ὅμως, πού γνώρισε τήν ἄδικη μανία σου, βάζει τώρα τά στήθη της γιά νά σέ ἀποσπάσει ἀπό τά δίχτυα τοῦ θανάτου.

Τά λέω τοῦτα ὄχι γιά νά ριχτῶ πάνω στόν πεσμένο, ἀλλά γιά ν' ἀσφαλίσω τούς ὄρθιους. Ὁχι γιά νά ξύσω τίς πληγές τοῦ τραυματισμένου, ἀλλά γιά νά διατηρήσω ἄτρωτους τούς ἄλλους. Δέν καταποντίζω αὐτόν πού θαλασσοδέρνεται, ἀλλά ἐκπαιδεύω ὅσους τώρα πλέουν μέ οὐριο ἄνεμο, ὠ-

στε σέ ὦρα τρικυμίας νά μήν τούς καταπιεῖ τό νερό.

Ἄς ἔχουμε πάντοτε στό νοῦ μας, πόσο εὐμετάβλητα εἶναι τ' ἀνθρώπινα. Ἄν αὐτός φοβόταν μεταβολή, δέν θά πάθαινε μεταβολή. Τ' ἀνθρώπινα εἶναι μηδαμινότερα κι ἀπό τό μηδέν. Γιατί ποιός, ἀλήθεια, ἦταν ἀνώτερός του; Δέν ἦταν αὐτός ὁ πλουσιότερος τῆς οἰκουμένης; Δέν ἦταν ὁ πιό ἰσχυρός ἀπό τούς ἰσχυρούς; Δέν τόν ἔτρεμαν ὄλοι; Ὡστόσο, νά πού ἔγινε ἀθλιότερος κι ἀπό τούς φυλακισμένους κι ἀπό τούς δούλους κι ἀπό τούς φτωχούς πού πεινᾶνε, γιατί ἀπειλεῖται μέ σπαδιά κοφτερά, μέ δήμιους, μέ ἐκτέλεση. Οὔτε καν θυμᾶται τήν προηγούμενη κατάσταση τῆς εὐτυχίας. Βρίσκεται μέσα σέ πυκνό σκοτάδι, μέρα μεσημέρι. Ὅσο καί νά προσπαθήσουμε, δέν θά καταφέρουμε νά παραστήσουμε τό πόσο βασανίζεται, περιμένοντας ἀπό στιγμή σέ στιγμή τόν θάνατο...

Τί χρειάζονται τά δικά μου λόγια, ἀφοῦ ὁ ἴδιος μᾶς τά παρουσιάζει ζωντανά; Ἀπό χθές, πού πῆγαν νά τόν συλλάβουν καί πρόστρεξε στ' Ἁγία, ἔχει μορφή ἀπολιθωμένου ἀπ' τόν φόβο, πρόσωπο νεκροῦ, φωνή σπασμένη. Τρέμει σύγκορμος. Τά δόντια του χτυποῦν ἀπό τήν ἀγωνία.

Αὐτά τά λέω ὄχι γιά νά τόν χλευάσω, ἐπαναλαμβάνω, ἀλλά γιά νά σᾶς γαληνέψω καί νά δείξετε ἐπιείκεια. Ἀρκετές ἦταν, σάν τιμωρία του, οἱ συμφορές πού τόν βρῆκαν ὡς τώρα.

Πολλοί ἀπάνθρωποι μᾶς κατηγοροῦν, γιατί τόν δεχτήκαμε μέσα στό ἱερό Βῆμα. Περιγράφω τήν κατάντια του γιά νά τούς μαλάξω τήν ἀστοργία. Ἄγανακτοῦν, ἐπειδή κατέφυγε στήν Ἐκκλησία αὐτός, πού τήν πολέμησε ἀκατάπαυστα.

Μά γι' αὐτό ἀκριβῶς νά δοξάζουμε τόν Θεό! Τόν ἔφερε σέ τέτοια ἀνάγκη, ὥστε ἔμαθε καί τή δύναμή της καί τή φιλανθρωπία της! Ἐμαθε τή δύ-

ναμή της, γιατί ἔμεινε ἀήττητη στὸν πόλεμο πού τῆς κήρυξε, ἐνῶ ἀφανίστηκε ἐκεῖνος. Ἔμαθε καὶ τὴ φιλανθρωπία της, γιατί, μολονότι τὴν ἀντιμετώπισε ἄδικα καὶ σκληρά, αὐτὴ ἔγινε τώρα ἀσπίδα καὶ τὸν καλύπτει. Τὸν ἀσφαλίζει κάτω ἀπ' τὶς φτεροῦγες της καὶ τὸν ζεσταίνει μέσα στὴν ἀγκάλη της. Δέν τοῦ κρατάει κακία. Τοῦτο εἶναι τὸ λαμπρότερο τρόπαιο, ἢ περιφανέστερη νίκη. Ἔπιασε αἰχμάλωτο τὸν ἐχθρό καὶ τὸν σπλαχνίζεται, τὴ στιγμὴ πού ὅλοι τὸν ἐγκατέλειψαν ἔρημο. Σάν μάνα τρυφερὴ τὸν ἔκρυψε μέσα στὰ ροῦχα της, μὴν ὑπολογίζοντας τὸν βασιλικὸ θυμὸ καὶ τὴ λαϊκὴ ὀργή. Τοῦτο εἶναι τὸ στολίδι πού κοσμεῖ τὴν ἀγία Τράπεζα.

“Τί στολίδι μᾶς λές;”, διαμαρτύρεσθε. “Τὸν ἀσεβὴ καὶ πλεονέκτη καὶ ἄρπαγα ν' ἀκουμπάει στό Θυσιαστήριο;”. Μὴν ξεστομίζετε τέτοια λόγια, παρακαλῶ, γιατί καὶ ἡ πόρνη ἀκούμπησε τὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ τοῦτο ὄχι μόνο δέν ἦταν ἔγκλημα ἐναντίον Του, ἀλλὰ θαῦμα καὶ ὕμνος μεγάλος. Γιατί δέν ἔβλαψε τὸν καθαρὸ ἢ ἀκάθαρτη. Ἀπεναντίας, τὴν ἀκόλαστη καὶ μυσαρὴ τὴ μετέβαλε σὲ καθαρὴ ὁ ἄσπιλος καὶ ἄμωμος. Μὴ μνησικακεῖτε, ἄνθρωποι μου. Εἴμαστε δοῦλοι Ἐκείνου πού, ἐνῶ σταυρωνόταν, ἔλεγε: «Πατέρα, συγχώρησέ τους, δέν ξέρουν τί κάνουν» (Λουκ. 23:34).

“Μὰ αὐτός”, λέτε, “κατάργησε τὸ ἄσυλο μὲ νόμο”. Ναί, ἀλλὰ νά πού πρῶτος ἔλυσε τὸν νόμο, κι ἔγινε θέαμα τῆς οἰκουμένης! Χωρὶς ν' ἀρθρώσει λέξη, φωνάζει σ' ὅλους: “Μὴν κάνετε ὄ,τι ἔκανα, γιὰ νά μὴν πάθετε ὄ,τι ἔπαθα!”. Ἔγινε ἔτσι δάσκαλος μὲ τὴ δική του συμφορά...

Λάμπει ἐξαίσια τὸ Θυσιαστήριο, ἔχοντας δεμένον τὸ λιοντάρι. Κι ἐσεῖς, πού προστρέξατε, εἴσαστε μάρτυρες ὅτι δέν ὑπερβάλλω στὰ λόγια.

Λαμπρή σήμερα ή συγκέντρωση. Μόνο τό Πά-
σχα είδα τόσο κόσμο! Ή σιωπή του σᾶς συγκάλεισε
σάν βροντόφωνη σάλπιγγα. Οί γυναίκες ἀφήσατε
τά σπίτια. Οί ἄνδρες ἀφήσατε τήν ἀγορά. Ὅλοι
τρέξατε ν' ἀντικρύσετε γυμνή τή μηδαμινότητα
τῶν ἀνθρώπων πραγμάτων.

Καί ἡ πορνική ὄψη*, πού μέχρι χθές ἀκτινοβο-
λουῖσε φαιδρή, ἄλλαξε σήμερα, σάν νά τῆς σφούγ-
γισε ἡ μεταβολή τά καλλυντικά. Ἔτσι γίνεται μέ
τούς πλεονέκτες: Εὐημεροῦν πρόσκαιρα, καί μετά
ὑποφέρουν θλίψη ἀβάσταχτη.

Τί μεγάλη δύναμη ἔχει ἡ δυστυχία αὐτή! Τόν ἐπι-
σημότερο καί μακαριότερο ἀπ' ὅλους, τόν ἔκανε νά
φαίνεται ἐλεεινότερος ἀπ' ὅλους.

Ἄν μπεῖ πλούσιος ἐδῶ, κερδίζει πολλά. Διαπι-
στῶνει πῶς ἔχει πέσει ἀπό τόσο ὕψος ἐκεῖνος,
πού ὡς τώρα ἔσειε τήν οἰκουμένη· πῶς εἶναι πίο
συμμαζεμένος καί δειλός ἀπό λαγό καί βάτραχο·
πῶς εἶναι καρφωμένος χωρίς δεσμά σέ τοῦτο τό
κολονάκι, καί ἀντί γι' ἄλυσίδα περισφίγγεται ἀπό
τόν φόβο. Μέ ὅλ' αὐτά ὑποχωρεῖ ἡ φλεγμονή τῆς
ἀπληστίας καί πέφτει ὁ ἀέρας τοῦ πλούσιου, πού,
φιλοσοφώντας γιά τά ἐπίγεια, φεύγει, ἀφοῦ μάθει
στήν πράξη ὅ,τι διακηρύσσει ἡ Γραφή: «Κάθε ἄν-
θρωπος εἶναι σάν τό χορτάρι, καί ἡ δόξα του φευ-
γαλέα σάν τό ἀγριολούλουδο· τό χορτάρι ξεραίνε-
ται κι ὁ ἀνθός μαραίνεται καί πέφτει» (Ήσ. 40:6-7).
Ἐπίσης, «Οἱ μέρες του χάθηκαν σάν καπνός» (Ψαλμ.
101:4) καί πολλά ἄλλα.

Ὁ φτωχός πάλι, μπαίνοντας καί ἀντικρύζοντας
τό θέαμα, δέν λυπᾶται πιά τόν ἑαυτό του. Ἄντίθε-
τα, καλοτυχίζει τή φτώχεια, γιατί τοῦ εἶναι ἄσυλο
καί λιμάνι γαλήνιο καί τείχος ἀσφαλές. Προτιμᾶει
νά μείνει στήν κατάστασή του, παρά ν' ἀπολαύσει

* Ὁ Εὐτρόπιος ἦταν εὐνοῦχος.

γιά λίγο τά πάντα καί ὕστερα νά διακινδυνεύσει καί τή ζωή του ἀκόμα.

Βλέπετε ὅτι δέν πῆγε ἀδίκῃ ἢ συγκέντρωσή μας ἐδῶ, ἀλλά ἔγινε αἰτία μεγάλου κέρδους καί σέ πλουσίους καί σέ φτωχοῦς, καί σέ ἄσημους καί σέ ἐπίσημους, καί σέ δούλους καί σέ ἐλεύθερους;

Βλέπετε ὅτι καθένας φεύγει ἀποκομίζοντας φάρμακα, καί θεραπεύεται ἀπό τό θέαμα τοῦτο καί μόνο;

Ἄραγε σᾶς κατεύνασα τό πάθος; Ἔδωξα τήν ὀργή; Ἔσθησα τήν ἀπανθρωπιά; Σᾶς ἔφερα σέ συμπάθεια;

Τό πιστεύω. Τό δείχνουν τά πρόσωπά σας καί οἱ πηγές τῶν δακρῶν!

Ἄφου λοιπόν οἱ πέτρινες καρδιές σας μεταβλήθηκαν σέ εὐφορο ἀγρό, ἐλᾶτε τώρα νά βλαστήσουμε καρπό εὐσπλαχνίας, νά ἐπιδείξουμε στάχυ μεστωμένο ἀπό ἀγαθοσύνη. Ἄς πᾶμε ὅλοι μαζί στόν καλό μας αὐτοκράτορα. Ἄς πᾶμε γιά χάρη τῆς Ἐκκλησίας, γιά χάρη τοῦ Θεοσπλαχνίου, παρακαλώντας τον νά χαρίσει ἕναν ἄνδρα στήν ἀγία Τράπεζα. Καί αὐτός θά τό ἀποδεχθεῖ καί ὁ Θεός θά τό ἐπαινέσει. Ἦδη, βέβαια, ἔχει καταπραῦνθεῖ ὁ θυμός του καί, παρά τήν ἐκδικητική ἀπαίτηση τοῦ ἐξαγριωμένου στρατοῦ, αὐτός τόν ἔχει συγχωρήσει σάν ἄνθρωπο.

Ὁ βασιλιάς τόν σπλαχνίστηκε. Κι ἐνῶ προσβλήθηκε, δέν μνησικάκησε. Ἔσεῖς, πού δέν πάθατε τίποτα, πῶς δείξατε τέτοιο μίσος;

Πῶς, ὅταν λυθεῖ ὅλη αὐτή ἡ παράσταση, θά πλησιάσετε στά ἱερά Μυστήρια καί θά πείτε τήν προσευχή, «ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καί ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν», χωρίς νά τόν ἔχετε συγχωρήσει;

Ἐντάξει. Ἀδίκησε πολύ. Δέν διαφωνῶ. Μά τώρα

είναι καιρός ὄχι δικαστηρίου, ἀλλά ἐλέους· ὄχι ἀνακρίσεως, ἀλλά συγχωρήσεως· ὄχι καταδίκης, ἀλλά συμπάθειας.

Ἄς μὴ δυσφορεῖ κανεῖς. Μᾶλλον ἄς δεηθοῦμε στὸν φιλόανθρωπο Θεό νά τοῦ δώσει παράταση ζωῆς, ὥστε νά μετανοήσῃ καί νά ξεπλυθεῖ ἀπὸ τίς ἁμαρτίες του.

Ἔτσι, μέ τὴν πράξη μας αὐτή, καί τὰ δικά μας πλημμελήματα θά σθήσουμε καί τὴν Ἐκκλησία θά τιμήσουμε. Μά κι ἡ οἰκουμένη θά θαυμάσῃ καί θά διακηρύξῃ τὴ φιλελευθωπία τῆς πόλης μας.

Γιὰ νά καρπωθοῦμε λοιπὸν τόσα ἀγαθὰ, ἄς σώσουμε τὸν ἰκέτη.

Β΄

Πολιορκήθηκε ἡ Ἐκκλησία πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες. Ἦρθαν στρατιῶτες σέ παράταξη, πού ἔβγαζαν φωτιές ἀπὸ τὰ μάτια. Γυμνώθηκαν ξίφη, μά κανεῖς δέν μάτωσε. Τὰ ἀνάκτορα ἦταν σέ κατάσταση ἀγωνίας, μά ἡ Ἐκκλησία σέ κατάσταση ἀσφάλειας. Στεκόμασταν χωρὶς νά φοβόμαστε τὴν παραφορά τοῦ στρατοῦ, πού ζητοῦσε τὸν δραπετή. Γιατί, τέλος πάντων, εἶχαμε σίγουρο ἐνέχυρο τό «Οἱ δυνάμεις τοῦ ἄδη δέν θά τὴν κατανικήσουν» (Ματθ. 16:18).

Ὅταν καταφεύγεις στὴν Ἐκκλησία, δέν καταφεύγεις σέ τόπο. Γιατί ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι οἱ τοῖχοι καί ἡ σκεπή, ἀλλά ἡ πίστη καί ὁ βίος, τό δόγμα καί τό ἦθος.

Τίποτα δέν εἶναι ἴσο μέ τὴν Ἐκκλησία. Μὴ μοῦ ἀναφέρεις ὄπλα καί τείχη. Γιατί τὰ τείχη μέ τὸν καιρὸ παλιώνουν, ἐνῶ ἡ Ἐκκλησία ποτέ δέν γερνάει. Τὰ τείχη τὰ γκρεμίζουν οἱ βάρβαροι, τὴν Ἐκκλησία ὡστόσο οὔτε οἱ δαίμονες δέν τὴ νικοῦν.

Καί ὅτι δέν εἶναι κούφια κομπορημοσύνη τὰ λό-

για μου, τό μαρτυροῦν τά πράγματα. Πόσοι καί πόσοι δέν πολέμησαν τήν Ἐκκλησία! Ὅλοι τους χάθηκαν, αὐτή ὅμως ὑψώθηκε πάνω ἀπό τοὺς οὐρανοὺς! Τέτοιο μέγεθος καί τέτοιαν ιδιότητα ἔχει ἡ Ἐκκλησία: Ὅταν πολεμεῖται, νικᾷ· ὅταν ὑπονομεύεται, δυναμώνει· ὅταν συκοφαντεῖται, γίνεται λαμπρότερη. Δέχεται τραύματα, μὰ δέν πέφτει κάτω ἀπό τίς πληγές· κλυδωνίζεται, μὰ δέν καταποντίζεται· χειμάζεται, μὰ δέν ναυαγεῖ· παλεύει, μὰ δέν καταβάλλεται· πυγμαχεῖ, μὰ δέν νικεῖται.

Γιατί παραχωρήθηκε ὁ πόλεμος; Γιά νά παρουσιαστεῖ ἐξαισίσιό τό τρόπαιο! Ἦσαν παρόντες ἐκείνη τήν ἡμέρα καί βλέπατε πόσα ὄπλα κραδαίνονταν. Ἡ ἐξαλλοσύνη τῶν στρατιωτικῶν εἶχε φουντώσει σάν φωτιά, κι ἐμεῖς τρέχαμε στή βασιλική αὐλή.

Ἄλλά τί ἔγινε; Μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ, τίποτα δέν μᾶς ἔκανε νά δειλιάσουμε.

Τά λέω τοῦτα, γιά νά μεταγγίσω καί σ' ἐσᾶς τόλμη καί θάρρος. Πῶς ἐμεῖς δέν δειλιάσαμε; Ἀπλούστατα, γιατί δέν φοβηθήκαμε κανένα ἀπό τά τότε δεινά. Ἄλλωστε τί εἶναι δεινό; Ὁ θάνατος; Κάθε ἄλλο, ἀφοῦ γρήγορα καταπλέουμε στό ἀκύμαντο λιμάνι τ' οὐρανοῦ. Οἱ δημεύσεις; «Γυμνός βγήκα ἀπ' τήν κοιλιά τῆς μάνας μου, γυμνός καί θά γυρίσω πίσω στή μάνα γῆ» (Ἰώβ 1:21). Οἱ ἐξορίες; «Στόν Κύριο ἀνήκει ἡ γῆ καί ὅ,τι τή γεμίζει» (Ψαλμ. 23:1). Οἱ συκοφαντίες; «Νά αἰσθάνεσθε χαρά καί ἀγαλλίαση, ὅταν σᾶς κακολογήσουν μέ κάθε ψεύτικη κατηγορία, γιατί θ' ἀνταμειφθεῖτε μέ τό παραπάνω στούς οὐρανοὺς» (πρβλ. Ματθ. 5:11-12).

Ἀτένιζα τά σπαθιά, καί τόν οὐρανό συλλογιζόμουν. Περίμενα τόν θάνατο, καί τήν ἀνάσταση σκεφτόμουν. Ἔβλεπα τά ἐπίγεια παθήματα, καί ἀριθμοῦσα τά ἐπουράνια βραβεῖα. Ἀντίκρυζα τίς ἐπιβουλές, καί εἶχα στό νοῦ μου τό ἀμαράντινο στε-

φάνι. Γιατί ὁ σκοπός τοῦ ἀγώνα μου ἦταν ἀρκετός νά μέ παρηγορήσει.

Πρόστρεχα στίς ἀρχές, ἀλλ' αὐτό δέν ἦταν γιά μένα προσβολή καί ξεπεσμός. Ξεπεσμός ἔνα μόνο εἶναι: ἡ ἀμαρτία! Κι ἂν ἀκόμα ὅλος ὁ κόσμος σέ προσβάλει, ἐφόσον ἐσύ δέν προσβάλεις τόν ἑαυτό σου, δέν ἔχεις προσβληθεῖ. Μιά καί μόνη προδοσία ὑπάρχει: ἡ προδοσία τῆς συνειδήσεως! Μήν προδώσεις ἐσύ τή συνείδησή σου, καί κανείς δέν θά σέ προδώσει.

Πέρασε ἡ νύχτα καί φάνηκε ἡ μέρα. Ἐλέγχθηκε ἡ σκιά καί παρουσιάστηκε ἡ ἀλήθεια. Διδαχή ἦταν τά γεγονότα. Καί ἔλεγα ἐνδόμυχα: “Ἄραγε θά μείνουν σωφρονισμένοι, ἢ θά περάσουν δυό εἰκοσιπετράωρα καί θά ξεχάσουν τά πάντα;”. Πάλι τά ἴδια καί τά ἴδια νά λέω; Ποιό τό κέρδος; Μά ναι! Πολύ κέρδος! Κι ἂν δέν μέ ἀκούσουν ὅλοι, θά μέ ἀκούσουν οἱ μισοί· κι ἂν ὄχι οἱ μισοί, τό ἕνα τρίτο· ἢ ἔστω τό τέταρτο· ἢ ἔστω δέκα· ἢ ἔστω πέντε· ἢ ἔστω ἕνας. Κι ἂν οὔτ' ἕνας, ἐγώ τόν μισθό μου τόν ἔχω!

Λοιπόν, «τό χορτάρι ξεραίνεται κι ὁ ἀνθός μαραίνεται καί πέφτει, μά ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μας μένει αἰώνια» (Ἡσ. 40:7). Εἶδατε τήν ποταπότητα τῶν ἀνθρώπινων πραγμάτων. Ὅταν οἱ λόγχοι κινούνταν ἀπειλητικά, ὅταν ἡ πόλη καιγόταν, ὅταν δέν ἴσχυε οὔτε τό βασιλικό στέμμα, ὅταν ἡ βασιλική πορφύρα ταπειωνόταν, ὅταν ὅλα βρισκόνταν σέ ἀναβρασμό, ποῦ ἦταν τότε οἱ δοῦλοι καί ποῦ οἱ φίλοι τοῦ Εὐτρόπιου; Ὅλοι εἶχαν ἐξαφανιστεῖ!... Τά προσωπεῖα ἀλλάζαν. Ποῦ ἦταν ὁ πλοῦτος του; Κι αὐτός εἶχε δραπετεύσει! Ναι, ὁ προκομμένος ὁ πλοῦτος τά μηχανεύεται ὅλα, καί πάνω στήν ἀνάγκη φεύγει...

Πολλοί μέ κατηγοροῦν: “Ἐγίνες φόρτωμα στούς

πλουσίους”. Μά ἀφοῦ ἐκεῖνοι ἔγιναν φόρτωμα στους φτωχοὺς! Ἐγὼ ἔγινα ἐνοχλητικὸς ὄχι σὲ ὅλους τοὺς πλουσίους, ἀλλὰ σὲ ὅσους ἀποκοτοῦν καὶ χρησιμοποιοῦν τὰ χρήματα μὲ τρόπο κακὸ. Ἀκατάπαυστα διαλαλῶ, ὅτι δὲν τὰ βάζω μὲ τὸν πλούσιο, ἀλλὰ μὲ τὸν πλεονέκτη καὶ τὸν ἄρπαγα. Καὶ οἱ εὐποροὶ παιδιὰ μου, καὶ οἱ ἄποροὶ παιδιὰ μου· καὶ τοὺς πρῶτους καὶ τοὺς δευτέρους μήτρα μ’ ὠδίνες τοὺς γέννησε. Θέλεις νὰ μὲ λιθοβολήσεις; Εἶμαι ἔτοιμος νὰ χύσω τό αἷμα μου, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ παρεμποδίσω τὴν ἁμαρτία σου.

Δέν φοβᾶμαι ἐπιβουλή. Ἐνα μονάχα φοβᾶμαι: τὴν ἁμαρτία. Κανεὶς νὰ μὴ μὲ πιάσει ν’ ἁμαρτάνω, κι ἄς μὲ ἀντιμάχονται τὰ πέρατα τῆς γῆς. Θέλω νὰ ἐκπαιδεύσω κι ἐσᾶς, γιὰ νὰ σκέφτεστε ὅμοια. Μὴ φοβηθεῖτε δυσμένεια ἄρχοντα. Νὰ φοβᾶστε ὅμως τὴ δύναμη τῆς ἁμαρτίας. Ἐάν δὲν ἔχεις ἁμαρτία, ὁ Κύριος σὲ ἀρπάζει καὶ σὲ σώζει μέσα ἀπὸ μύρια ἐχθρικά ὄπλα! Ἐάν ὅμως ἔχεις ἁμαρτία, καὶ μέσα στὸν παράδεισο νὰ εἶσαι, πέφτεις. Στὸν παράδεισο ἦταν ὁ Ἀδάμ κι ἔπεσε – στὴν κοπριά ὁ Ἰώβ καὶ στεφανώθηκε. Τί ὠφέλησε τὸν πρῶτο ὁ παράδεισος; Ἡ τί ἔβλαψε τὸν δεύτερο ἢ κοπριά;

Ποτέ μὴ μακαρίζετε τὸν ἁμαρτωλό. Νὰ μακαρίζετε τὸν δίκαιο. Ποῦ εἶναι τόσο μεγάλοι καὶ τρανοί; Περαιστικοὶ ἦταν κι ἔφυγαν. Δέν τοὺς ἔτρεμαν οἱ ἀξιωματοῦχοι; Δέν ταπεινώνονταν ὅλοι μπροστά τους; Ἦρθε ὅμως ἡ ἁμαρτία, καὶ ὅλα φανερώθηκαν κι ἐλέγχθηκαν.

Δέν βλέπετε τὸν Εὐτρόπιο; Οἱ δουλόφρονες ἔγιναν δικαστές του κι οἱ κόλακες δῆμιοι! Ἐκεῖνοι ποὺ φιλοῦσαν κάποτε τὰ χέρια του, ἐπιχειροῦσαν τώρα πρῶτοι νὰ τὸν σύρουν ἔξω ἀπ’ τὸν ναό! Χθὲς δουλικὸς, σήμερα ἐχθρὸς! Χθὲς ἐπαινέτης, σήμερα κατήγορος! Χθὲς τὸν ἀποκαλοῦσες σωτήρα κι εὐεργέτη, σήμερα τὸν στιγματίζεις! Καὶ ὄλ’ αὐτὰ γιὰ-

τί χθές δέν ἐνεργοῦσες μέ εἰλικρίνεια. Τί μεταστροφή! Τί μεταπήδηση στήν ἀντίπερα ὄχθη!

Ἄλλά ἐγώ δέν εἶμαι τέτοιος. Ἄν καί μ' ἐπιβουλεύοταν, ἔγινα προστάτης του. Ἄναρίθμητα δεινά ἔπαθα καί δέν τ' ἀνταπέδωσα, γιατί μιμοῦμαι τόν Κύριό μου Χριστό.

Τόσες ἀνακατατάξεις ἔγιναν ἀπό τότε πού ἤρθα στήν πόλη, καί κανείς δέν σωφρονίζεται. Ὅταν λέω κανείς, δέν κατηγορῶ ὅλους -μή γένοιτο! Δέν εἶναι δυνατό τοῦτα τά εὐφορα χώματα νά δεχθοῦν σπέρματα καί νά μή βγάλουν στάχυα. Ἐγώ ὅμως εἶμαι ἀχόρταγος! Δέν θέλω νά σωθοῦν λίγοι, ἀλλά ὅλοι! Κι ἄν ἕνας μόνο χαθεῖ, θά χαθῶ κι ἐγώ!

Ἐμπρός! Μή στέκεσαι μακριά ἀπό τήν Ἐκκλησία! Τίποτα δέν εἶναι ἰσχυρότερο ἀπό τήν Ἐκκλησία! Ἡ ἐλπίδα σου ἢ Ἐκκλησία, ἢ σωτηρία σου ἢ Ἐκκλησία, τό καταφύγιό σου ἢ Ἐκκλησία! Εἶναι ὑψηλότερη ἀπό τόν οὐρανό, εἶναι πλατύτερη ἀπό τή γῆ! Ποτέ δέν γερνάει, πάντοτε ἀκμάζει.

Ἡ Γραφή τήν ἀποκαλεῖ βουνό, γιά νά δηλώσει τήν ἀσάλευτη στερρότητά της· παρθένο, γιά τήν ἀφθορία της· βασίλισσα, γιά τή μεγαλοπρέπειά της· θυγατέρα, γιά τή συγγένεια μέ τόν Θεό· στείρα πού γέννησε ἑφτά, γιά τήν πολυτεκνία της... Μύριες ὀνομασίες, γιά νά παραστήσει τήν εὐγένειά της, ὅπως ἀκριβῶς καί ὁ Κύριός της ἔχει πολλά ὀνόματα.

Γιά ὅλα τοῦτα ἄς εὐχαριστήσουμε τόν Θεό, γιατί σ' Αὐτόν ἀποκλειστικά ἀνήκει ἡ δόξα στους αἰῶνες τῶν αἰῶνων. Ἀμήν!

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ